

Савенко Іван Віталійович

Київський національний університет
технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця - к.пед. н., доцентка Абсалямова Я.В.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

Попит на переклад наукових текстів зараз є актуальним, оскільки безліч фахівців не володіє мовою оригіналу на достатньому рівні, щоб опрацювати наукові тексти. Тут на допомогу може прийти кваліфікований перекладач. Проте, робота перекладача має свої проблеми, іноді він може припуститися деяких помилок, що може позначитися на якості перекладу наукового тексту.

Метою дослідження стало з'ясувати, з якими проблемами може зіткнутися перекладач та виявити основні помилки при перекладі сучасних наукових текстів, а також розкрити сутність виявлених проблем та запропонувати шляхи їх уникнення.

Наукові тексти – це тексти які використовуються для викладення наукових досліджень, результатів наукової діяльності (Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М., 2008, 13). Такі тексти містять специфічну термінологію, обмежену певною науковою галуззю.

Науковці (Гапонова Л.Є., Голенко В.М., Леонова Н.В., Рибалко І.В., Чумакова Г.А., Бруй Т.О., Решетилова О.М., Ткач Л.М., 2010, 102), (Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М., 2008, 108-109) виділяють ряд проблем перекладу наукових текстів. Нижче ми подаємо ці проблеми та пропонуємо шляхи їх вирішення.

1. Брак обізнаності перекладача в науковій сфері перекладу призводить до того, що не дозволяє зробити адекватний та максимально вірний переклад. Для уникнення цього перекладачу треба дбати про постійний саморозвиток, ознайомлюватися з різними науковими галузями.

2. Постійна поява неологізмів, термінів, що пов'язано з швидким розвитком науки, техніки. В мовах можуть з'являтися нові слова, перекладу яких ще не має в сучасних словниках. Щоб правильно перекласти таке слово, треба співставити різні тексти та зрозуміти, в якому контексті його використовують для точного перекладу.

3. Переважання складних речень, зворотів, вставних конструкцій у наукових текстах. Для вирішення даної проблеми пропонуємо при перекладі робити речення простішими, при цьому членувати їх на декілька окремих частин, не втрачаючи сутності тексту.

4. Адекватний переклад термінології. Подекуди перекладач має недостатній рівень знань наукових понять для здійснення професійного перекладу. Для вирішення цієї проблеми перекладачу необхідно вміти правильно використовувати термінологічні словники.

5. Калькування (послівне перекладання), тобто буквальне запозичення будь-якого терміну з іншої мови. Перекладачеві слід ретельно добирати терміни з синонімічного ряду, як з рідної, так і з іноземної мови.

Основні помилки при перекладі наукових текстів такі. По-перше, дослівний переклад. Перекладач повинен чітко розуміти логіку тексту та правильно добирати потрібний еквівалент слова, що перекладається, з синонімічного ряду, зважаючи на контекст. По-друге, нерозуміння стилю автора та сутності описуваної проблеми, що в подальшому може призвести до неправильного розуміння наукових термінів і, як результат, до некоректного перекладу. По-третє, неправильне тлумачення неологізмів іноземної мови. По-четверте, безграмотний переклад, який не відповідає нормам мови. В перекладі не повинно бути зворотів та форм, не властивих мові перекладу. По-п'яте, включення до тексту зайвих слів, які заважають правильному розумінню змісту, тоді як лаконічність робить його прозорим і зрозумілим. По-шосте,

відсутність пояснення маловідомих скорочень, які слід подавати при першому згадуванні (Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кримець О. М., 2008, 105).

Для здійснення повноцінного перекладу перекладач повинен уникати усіх вищеперахованих помилок, для чого має володіти достатнім рівнем фахової компетентності та постійно його підвищувати.

У результаті дослідження основних проблем перекладу наукових текстів та виявлення можливих помилок можна зробити наступний висновок. Процес перекладу – це не механічне відтворення наукового тексту оригіналу, а складне, свідоме відбирання кращих засобів його передачі. Важливу роль у ньому відіграє професійний рівень підготовки перекладачів, який вимагає постійного вдосконалення фахових умінь та навичок у зв'язку зі стрімким розвитком науки та техніки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кримець О. М. (2008) Фахова українська мова. Центр учб. літ.
2. Гапонова. Л. Є., Голенко В. М., Леонова Н. В., Рибалко І. В., Чумакова Г. А., Бруй Т. О., Решетилова О. М., Ткач Л. М. (2010) Українська мова за професійним спрямуванням. НМетАУ.